ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ

KAOHIHTOY

ΤΗΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΑΝΕΓΝΩΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΙΧΟΛΗΣ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕΛΩΔΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ .

ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΤΩΝ ΩΔΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΙΩΝ
ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ
ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑΙ ΠΑΡΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

A Θ H N A I

ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ

Πρὸ τοῦ ἀρχίσουν οἱ ἀσκήσεις ὁ μαθητής θὰ μελετήσει ἀπὸ τὸ «Θεωρητικὸν Βυζαντινῆς Μουσικῆς Ἰ. Μαργαζιώτη» τὸ κεφάλαιο γιὰ τούς φθόγγους (σελ. 12) καὶ γιὰ τοὺς χαρακτῆρες ποσότητος (σελ. 13).

'Απὸ τοὺς χαρακτῆρες τῆς ποσότητος θὰ περιορισθεῖ γιὰ τὰ πρῶτα μαθήματα σὲ τρεῖς μόνο, τὸ ἴσον, τὸ ὀλίγον καὶ τὴν ἀπόστροφο, γιατὶ μὲ αὐτοὺς

μόνο θὰ ἀσχοληθεῖ στὴν ἀρχὴ καὶ θὰ ἀρχίσει ἀμέσως ἀνάγνωση.

Σιγά, σιγὰ καὶ ἐφ᾽ ὅσον θὰ προχωροῦν οἱ ἀσκήσεις θὰ μπαίνουν μεθοδικὰ καὶ χωριστὰ ὁ καθένας, οἱ ὑπόλοιποι χαρακτῆρες ποσότητος, ὥστε νὰ γίνωνται εὕκολα ἀντιληπτοὶ καὶ νὰ ἀφομοιώνονται ἐπίσης εὕκολα.

Κατόπιν θὰ μελετήσει τὸ κεφάλαιο «Μηχανισμὸς ἀναγνώσεως» (Θεωρητικὸ σελ. 15), ὁπότε ἀμέσως ἀρχίζει ἡ ἀνάγνωση τῶν ἀσκήσεων, ἡ ὁποία γίνεται μὲ δύο τρόπους:

 Στὴν ἀρχὴ καὶ στὰ πρῶτα μαθήματα ἀπλῆ, σὰν ἀναγνώριση δηλαδὴ τῶν χαρακτήρων καὶ ὀνομασία τῶν φθόγγων τους (χωρὶς μέτρο).

2) Κατόπιν ρυθμική καὶ μελωδική (παραλλαγή), ἀφοῦ παράλληλα δοθεῖ ή ἔννοια ρυθμοῦ καὶ παραλλαγής ἀπὸ τὴν σελίδα 26, ὡς καὶ γιὰ τὸ μέτρο (σελ.

27) καὶ εἰδικὰ τὸ μέτρο δύο χρόνων (δίσημος ρυθμός) σελ. 28.

'Επίσης είναι χρήσιμο προτοῦ ἀρχίσει ἡ ἀνάγνωση, νὰ δοθεῖ ἁπλὰ ἡ ἔννοια τῆς κλίμακας καὶ εἰδικὰ τῆς φυσικῆς κλίμακας τοῦ Νη, τὴν ὁποία νὰ ἀπαγγέλουν προφορικὰ ὡς ἑξῆς:

άνιοῦσα Nη - Πα - Βου - Γα - Δι - Κε - Ζω - Nηκατιοῦσα Nη - Ζω - Κε - Δι - Γα - Βου - Πα - Nη

Σκοπὸς τῆς ἀπλῆς αὐτῆς ὑποδείξεως καὶ προφορικῆς ἀπαγγελίας τῆς φυσικῆς κλίμακας εἰναι νὰ συνηθίσουν οἱ μαθητὲς νὰ ἀνεβαίνουν καὶ νὰ κατεβαίνουν συνέχεια στὴν ἀρχὴ ἔξω ἀπὸ τὸ κείμενο, γιὰ νὰ προετοιμάσουν τὴν ἀνάγνωση κατόπιν τῶν μελωδικῶν ἀσκήσεων ἀπὸ τὸ κείμενο χωρὶς δυσχέρεια, σὲ τρόπο ὥστε ἐλευθερωνόμενοι ἀπὸ τὴν ἀναγνώριση τῶν φθόγγων, νὰ συγκεντρώσουν τὴν προσοχή τους τότε στὶς ῥυθμικὲς κινήσεις καὶ στὴ μελωδία.

Στὴν ἀπαγγελία καὶ στὴν ἁπλῆ ἀνάγνωση μὲ τέτοιο τρόπο ἀσκοῦνται μὲ ἐπιμονὴ οἱ μαθητές. Θὰ διευκολυνθοῦν ἔτσι πολὺ στὸ νὰ εἰσαχθοῦν ἀμέσως στὴν ἀνάγνωση κατόπιν ἀπὸ τὸ κείμενο:

Δίνονται π.χ. ἐρωτήσεις σὰν τὶς παρα-κάτω:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΟΦΟΡΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

1.		'Ανεβῆτε	ἀπὸ	τò	φθόγγο		Νη	μία	φωνή		(ἀπάντηση Πα)		
	β΄	*	**	>>		*	Δι	39	>	•	(	>>	Κε)
	γ΄	>>	` >>	»		**	Γα	»	×	•	(	>>	$\Delta\iota$)
2.	α΄	Κατεβῆτε	ἀπὸ	τò	φθόγγο *		Пα	μία	φωνή		į (	*	Nn)
	β´	>>	*	*			$Z\omega$	>>	» '		ì	**	Κε)
	γ΄	>>	>>	**		» ·	$\Gamma \alpha$	»	>:		(	>>	Bou)
3.	α΄	'Ανεβῆτε	άπὸ	τòν	$Z\omega$	μία	φω	νὴ .	(	>>	(Nn)		,
		Κατεβήτε	**	**	Nη	»	. »		(	>>	$(Z\omega)$		
	β΄	'Ανεβῆτε	**	>>	Kε	»	>>	•	(	>>	$(Z\omega)$		
		Κατεβῆτε	**	>>	$Z\omega$	**	>>	,	ï	>>	(Kε)		
4.	α΄	'Ανεβῆτε	ἀπὸ	τòν	Δι	»	. "	,	ì		(Kε)		
		Κατεβῆτε	**	>>	Δι	>>	>	,	Ì.		$(\Gamma \alpha)$		
	β΄	'Ανεβῆτε	>>	>>	Βου	**	**		ì		(Γα)		
		Κατεβῆτε	*	>>	Βου	*	>+		ì	N	(Πα)		
	γ΄	'Ανεβῆτε	**	>>	Nη	>>	>		(	>>	(Πα)		
		Κατεβῆτε	>>	»	Νη	»	*		(	»	$(Z\omega)$		

Μετὰ τὶς παραπάνω καθώς καὶ ἄλλες παρόμοιες προφορικὲς ἀσκήσεις ἀρχίζει ἡ ἀνάγνωση ἀπὸ τὸ κείμενο πλέον. Μπαίνουν δηλαδή οί μαθητὲς στὴ σπουδὴ τῶν ἀσκήσεων, οἱ ὁποῖες ἀκολουθοῦν παρακάτω.

Έφ' ὅσον προχωρήσουν οἱ μαθητὲς στὴν ἀπλῆ ἀνάγνωση ὡρισμένου ἀριθμοῦ ἀπὸ τὶς ἀσκήσεις αὐτὲς κατὰ τὴ κρίση τοῦ διδάσκοντος καὶ ἀποκτήσουν σχετικὴ εὐχέρεια σ' αὐτή, ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ πάλι τὴ ρυθμικὴ πλέον καὶ μελωδικὴ ἀνάγνωση (παραλλαγή) στὶς ἴδιες ἀσκήσεις. Θὰ προηγηθεῖ ἡ ὑποδειγματικὴ μελωδικὴ ἐκτέλεση τῆς κλίμακος τοῦ Νη καὶ πρὸς τὰ πάνω καὶ πρὸς τὰ κάτω ἀπὸ τὸν διδάσκοντα, τὴν ὁποία θὰ ἐπαναλάβουν πολλὲς φορὲς οἱ μαθητές, γιὰ νὰ συνηθίσουν μὲ τὴν ἀκοή τους στὴ σωστὴ ἀντίληψη τῶν μελωδικῶν ἀποστάσεων ἀνάμεσα στοὺς συνεχεῖς φθόγγους.

Υστερα θὰ ἀκολουθήσει ἡ μελωδική ἐκτέλεση τῶν ἀσκήσεων ποὺ ἀκολουθοῦν.

Προτοῦ ἀρχίσει ἡ κάθε ἄσκηση μπαίνει ἀπαραίτητα στὴν ἀρχὴ μιὰ μαρτυρία (βλέπε Θεωρητ. Ι.Μ. σελ. 29-30).

'Επίσης προτοῦ ἀρχίσουμε τὴν ἄσκηση, ἐκτελοῦμε πρῶτα ἔνα μέτρο κενό, γιὰ νὰ κανονισθοῦν οἱ ρυθμικὲς κινήσεις ὅλων τῶν μαθητῶν ἰσόχρονα.

Τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ + σημαίνει ἀναπνοή. Ἡ ἀναπνοἡ είναι ἐπίσης ὑποχρεωτικὴ σὲ μιὰ ἄσκηση ἢ ἕνα μέλος ὕστερα ἀπὸ κάθε μαρτυρία.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΠΟΣΟΤΗΤΟΣ

ΣΥΝΕΧΉΣ ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΑΣΙΣ

είς την φυσικήν κλίμακα τοῦ Νη

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΔΕΥΤΕΡΑΣ *

ΧΡΗΣΙΣ ΙΣΟΥ, ΟΛΙΓΟΥ, ΑΠΟΣΤΡΟΦΟΥ

. Έπανάληψις του προηγουμένου φθόγγου (ἴσον 🛶) 틎 'Ανάβασις μιᾶς φωνής (δλίγον —) Κατάβασις μιας φωνής (ἀπόστροφος 🤝)

ΡΥΘΜΟΣ ΔΙΣΗΜΟΣ

Μέτρον 2 χρόνων-κινήσεων

(Θεωρητ. Ί. Μ. σελ. 27-28)

Κάθε χαρακτήρ είς ένα χρόνον.

^(*) Διάστημα γενικώς δνομάζεται ή απόστασις μεταξύ δύο οἰωνδήποτε φθόγγων. Εάν τὸ διάστημα περιέχη δύο μόνον φθόγγους, όνομάζεται διάστημα δευτέρας (Νη-Πα). Έαν περιέχη τρείς, όνομάζεται τρίτης (Νη-Βου), έαν τέσσαρες, τετάρτης (Νη-Γα) κ.ο.κ. πέμπτης, ἔκτης, ἐβδόμης, ὀγδόης.

>>|-- v||

📮 Χρῆσις ὑφὲν 🔾 🤛

Τὸ ὑφὲν εἶναι μία καμπύλη γραμμή, ἡ ὁποία ἑνώνει δύο χαρακτῆρας τῆς αὐτῆς ὁξύτητος (νη μὲ νη, πα μὲ πα) καὶ προσθέτει τὴν ἀξίαν τοῦ δευτέρου εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ πρώτου, ἀπαγγέλλεται δηλ. ὁ φθόγγος ἄπαξ καὶ κρατεῖται δύο χρόνους συνεχῶς (ὅπως ἀκριβῶς μὲ τὴν σύζευξιν διαρκείας τῆς Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς).

Ny...y
$$\Pi\alpha...\alpha$$

Ny...y $\Pi\alpha...\alpha$

Ny...y $\Pi\alpha$ $\Pi\alpha$ $\Pi\alpha...\alpha$

Ny...y $\Pi\alpha$ $\Pi\alpha$ $\Pi\alpha...\alpha$

Ny...y $\Pi\alpha$ $\Pi\alpha$ $\Pi\alpha...\alpha$

Ny...y $\Pi\alpha$ $\Pi\alpha$ $\Pi\alpha$ $\Pi\alpha$ ... α

📮 Χρῆσις πεταστῆς 🕓 🤛

΄Η πεταστή άνεβαίνει μίαν φωνήν μὲ διαφορετικήν ἀπαγγελίαν (Θεωρητ. Ι.Μ. σελ. 112 γ΄).

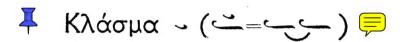
Χρῆσις κεντημάτων · • (Θεωρ. Ι. Μ. σελ. 112 β΄)

Χρῆσις ὀλίγου, πεταστῆς, κεντημάτων

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΧΡΟΝΟΥ

(Θεωρητ. Ι. Μ. σελ. 19)

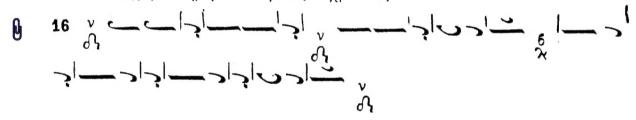
α' AYEANONTEΣ TON XPONON

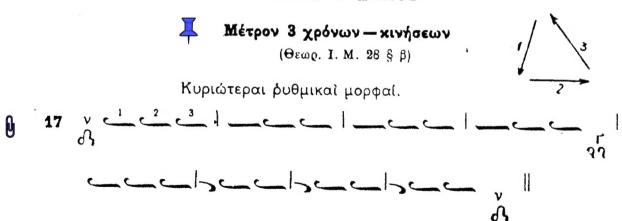
Κάθε χαρακτήρ μὲ κλάσμα είς 2 χρόνους.

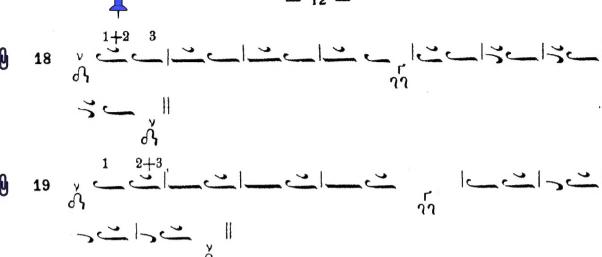
∔ 'Απλῆ (·) 🤛

Προσθέτει, ώς καὶ τὸ κλάσμα, ἔνα χρόνον Κάθε χαρακτήρ μὲ ἀπλῆν εἰς 2 χρόνους

ΡΥΘΜΟΣ ΤΡΙΣΗΜΟΣ

↓ Διπλῆ (··) 🦻

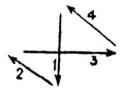
Προσθέτει 2 χρόνους (Θεωρ. Ι. Μ. σελ. 19)

Κάθε χαρακτήρ μὲ διπλήν εἰς 3 χρόνους. 1+2+3

ΎΥΘΜΟΣ ΤΕΤΡΑΣΗΜΟΣ

Μέτρον 4 χρόνων-κινήσεων

(Θεωρητ. 'Ι. Μ. σελ. 28γ)

Τριπλῆ (…) 🤛

耳

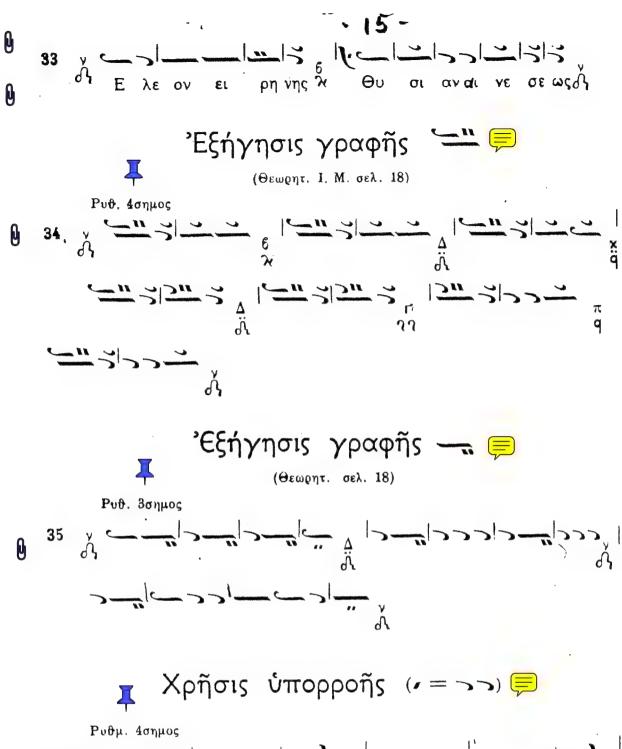
(Προσθέτει 3 χρόνους) (Θεως. Ι. Μ. σελ. 19)

ΣΙΩΠΑΙ ή ΠΑΥΣΕΙΣ (Θεωρητ. Ι. Μ. σελ. 21) 📮 Σιωπή ένὸς χρόνου 🥑 🥃 Ρυθ. 2σημος 28 2 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 Σιωπή δύο χρόνων 📜 🥃 Put. Bonuoc Σιωπή τριῶν χρόνων 🕻 ... 🛕 Ἐξήγησις γραφῶν — καὶ 🚟 (Θεωρ. Ι. Μ. σελ. 18)

Έφαρμογή συνεχοῦς ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως εἰς μικρὰ ἐκκλησιαστικὰ μέλη*

ο 32 γ Γε ε ρα υι ον και α α γι ον πνευ μα ζί Τρι α δα ο μο ου σι ον και α χω ριστον ζί

^{*} Είς τὰ ἐν λόγω μέλη, ώς κοὶ εἰς τὰ ἀκολουθοῦντα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διαφόρων διαστημάτων, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῆ ἀπολύτως ἡ ὁρθογραφία, καθόσον οί μαθηταὶ δὲν ἔχουν διδαχθῆ ἀκόμη τοὺς χαρακτῆρας ποιότητος ῆ ἐκφράσεως.

- 16
Pυθ. 3σημος

Pυθ. 3σημος

Pυθ. 3σημος

38 γ

Υπορροή μὲ ἀπλῆν := ς

(ἡ ἀπλἢ ὑπολογίζεται εἰς τὴν δευτέραν κατάβασιν)

ΥΠΕΡΒΑΤΗ ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΑΣΙΣ

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΡΙΤΉΣ

α' 'Ανάβασις 2 φωνῶν διὰ τοῦ κεντήματος ή (τὸ ώς στήριγμα Θεωρ. σελ. 15)

Κατάβασις 2 φωνών διά τοῦ ἐλαφροῦ 🥿 📒

اساخات الم اسائد الم المات الم

β) 'Ανάβασις 2 φωνών διά συμπλοκής πεταστής καὶ όλίγου 🤝 (Θεως. σελ. 17)

ΜΕΛΗ δι' ἐφαρμογὴν τῶν διαστημάτων τρίτης υθ. Ջσημος

Κα τε νο ουν εις τα δε ξι α και ε πε βλε πον λ και ουκ ην ο ε πι γι νω σκων με δ

Ρυθ. Βσημος ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Δ΄ Συ που κο ο σμους κυ υ βες νας δι και παν του ου χα

ο α α σκορπας θ α κου του τη τη στιγ μη δί των παι διων σου

The sade has

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΣ

I

'Ανάβασις καὶ κατάβασις 3 φωνών

α) 'Ανάβασις 3 φωνών διὰ συμπλοκῆς όλίγου καὶ κεντήματος Κατάβασις 3 φωνών διὰ συμπλοκῆς ἐλαφροῦ καὶ ἀποστρόφου 🤝

📮 β) 'Ανάβασις 3 φωνών διά συμπλοκής πεταστής καὶ κεντήματος 🔧 🥃

ΜΕΛΟΣ

<u>|</u>

δι έφαρμογήν των διαστημάτων τετάρτης

θ Ρυθ. 2σημος 47 γ Αποριε Κυριε μη α πορ ριι ψης η μας δί α πο του προ σω που σου δι αλ λα ευ δο κη σον του
ε λε η σαι η μας δι δι α της α να στα α
σε ως δι

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΣ

Ανάβασις 4 φωνών διὰ τῆς ὑψηλῆς - ἡ (Θεωρ. σ. 17)

γ Κατάβασις 4 φωνών διὰ τῆς χαμηλῆς - Ε

アンショラー はならがらしつショュニュ 1 2 3 × 6 , - 22 , 2 × 1 × 3 1 × 6 (- 22)

$ME\Lambda H$

δι' έφαρμογήν τῶν διαστημάτων Πέμπτης

ΠΡΟΣΕΥΧΗ - ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΚΤΗΣ

'Ανάβας φωνών διὰ συμπλοκής όλίγου ἢ πεταστής μετὰ
ὑψηλής ἢ ὑψηλὴ ἀριστερά.
Κατάβασις 5 φωνών διὰ συμπλοκής χαμηλής καὶ ἀποστρόφου

ΜΕΛΟΣ

δι' έφαρμογήν διαστημάτων έκτης

θα να τος ε λε η σον η μας λ

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΒΔΟΜΗΣ

Ανάβασις 6 φωνών διὰ συμπλοκῆς ύψηλῆς καὶ κεντήματος $\stackrel{\checkmark}{\smile}$ ἢ $\stackrel{\checkmark}{\smile}$ [Ε]

Κατάβασις 6 φωνών διὰ συμπλοκῆς χαμηλῆς καὶ ἐλαφροῦ 🛬 🥃 Ρυθ. 2σημος

22.

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΟΓΔΟΗΣ

'Ανάβασις 7 φωνών διά συμπλοκής όλίγου ή πεταστής μετά

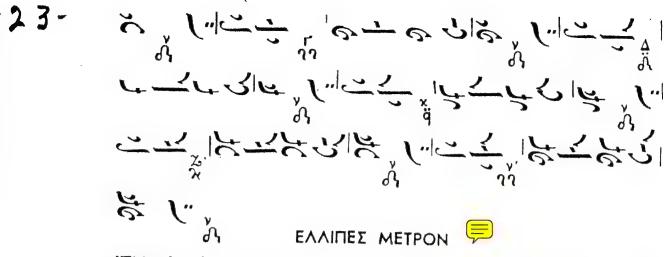
κεντήματος καὶ ὑψηλῆς (1+2+4=7)
Κατάβασις 7 φωνων διὰ συμερικῆς χαμηλῆς, ἐλαφροῦ καὶ ἀποστρόφου

Ρυθ. 4σημος

ΜΕΛΟΣ

δο ξα α σοι Χρι στε Σω τηρ υι ε Θε ου μο νο γε νες δι ο προ σπα γεις εν τω σταυ ρω δίκαι α να στας εκ τα αφουτρι η η μερος δι

*Ασκησις περιλαμβάνουσα όλα τὰ διαστήματα

Έλλιπες μέτρον ἢ μέτρον ἄρσεως όνομάζεται τὸ πρώτον μέτρον, ὅταν δὲν εἶναι πλῆρες, ἀλλὰ λείπουν μία ἢ περισσότεραι κινήσεις ἀναλόγως τῆς άξίας τοῦ μέτρου. Ἐπίσης καὶ τὸ τελευταῖον μέτρον εἰμπορεῖ νὰ εἶναι ἐλ. λιπές.

Αἱ κινήσεις ποὺ λείπουν εἰς τὴν ἀρχὴν συμπληροθνται νοερ $\mathbb{Q}$ ς μὲ παύσεις.

2. XAPAKTHPES DIAIPOYNTES TON XPONON $(\Theta \epsilon \omega \varrho \eta \tau, I, M, \sigma \epsilon \lambda, 19)$

α' Γοργόν - 🥃 '

Δύο χαρακτήρες μὲ γοργὸν εἰς ἔνα χρόνον (_ _ _ _ _)

Ρυθ. 2οημος
61 γ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ 6

χ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ χ

Τὸ γοργὸν εἰς τὴν β΄ κίνησιν.

α σημος ση -5-5-5-5-5-5-1-5-1-6-6-2 📮 Τὸ γοργὸν είς τὰς γραφὰς 🚾 🛴 📁 (Θεως, Ι. Μ. σελ. 22 § 1 καί 2) * <u>"</u> = <u> </u> <u>"</u>

🕂 Ρυθ. 2σημος Ρυθμικόν σχημα -----(Θεωρητ. σελ. 22 § 3) *

(Θεωρητ. σελ. 22 § 3) * 71 メニー・ニーニーニューニューニューニュー Ρυθμικόν σχήμα - 5

Q 72 x = [=] = [=]

Ρυθμικόν σχημα - 5=- 5

^{*} ή γραφή 🥧 🧲 άντιστοιχεί είς την Εύρωπαϊκήν μέ παρεστιγμένον τέταρ. τον και δγδοον 🔭 🖔

-26- >5|-5|>5% |-1-5|>5/-5=6%

ΑΣΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

δι' έφαρμογήν τοῦ ρυθμικοῦ σχήματος $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{1}$,

Ρυθμικόν σχημα - - - (Θεως, σελ. 28)

2-1-20 12-1-20 N ーーニーンーダーンン ーー・シー・ダーンン " Valoria Cool - 2000 -5<u>-</u>53 📮 β΄) Δίγοργον 🗠 🤛 Τρεῖς χαρακτήρες μὲ Γ εἰς ἕνα χρόνον (- - -) Ρυθ. 2σημος 🕂 80 سے سے سے ای سے سے سے ا مرد در در در اسمان _۱ مر در دا مر در در در در در اسمات ا Ρυθ. 2σημος Τὸ δίγοργον εἰς τὴν β΄ κίνησιν.
82 γ

Β 83 γ — [ ] — [

📮 γ) Τρίγοργον 🗻 🥦

Ρυθ. 2σημος

-5- X

3. ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΔΙΑΙΡΟΥΝΤΕΣ ΚΑΙ ΑΥΞΑΝΟΝΤΕΣ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟΝ

Σημ.— 'Η διαστολή του μέτρου τίθεται έπί του όλίγου και έσωτερικώς πλησίον του διάργου, Ίνα δείξη, ὅτι τὰ κότωθι τοῦ ὀλίγου κεντήματα ἀνήκουν εἰς τὸ προηγούμενον μέτρον.

ΧΑΡΑΚΤΉΡΕΣ ΕΚΦΡΆΣΕΩΣ ή ΠΟΙΟΤΉΤΟΣ

(Θεωρητ. Ι.Μ. σελ. 23)

1. ΤΟΝΙΚΟΙ (Θεωρητ. σ. 24 α')

α΄) βαρεῖα 🕽 🦻 آسے ارسے پر اور ہے ارسے ارسے ارسے آ ~~~~/\ccc~ 📮 β΄) Ψηφιστόν 🤝

γ΄) ή πεταστή ώς τονικός χαρακτήρ 🤛

2. ΚΑΛΛΩΠΙΣΤΙΚΟΙ (Θεωρητ. σ. 24 β')

📮 α΄) 'Ομαλόν 🛶 🦻

β΄) Αντικένωμα - 틎

1) Είς τὸ ἀσθενὲς μέρος τοῦ μέτρου (Θεωρ. σ. 24-2α')

2) Είς τὸ ἰσχυρὸν μέρος τοῦ μέτρου (Θεωρ. σ. 24 – 2 β΄)

- 4

- 33 - _Ι γ') Σύνδεσμος ~ 🦻

ΣΗΜΕΙΑ ΑΛΛΟΙΩΣΕΩΣ

ΔΙΕΣΕΙΣ - ΥΦΕΣΕΙΣ

(Θεωρητ. Ι. Μ. σελ. β2)

Δίεσις είς τὸν φθόγγον Γα 🤛

- Αίεσις είς τὸν φθόγγον Πα 🤛

- Υφεσις είς του φθόγγου Ζω =

- 34- 👫 "Υφεσις είς τὸν φθόγγον Κε 🤛 Q 106 χ - 2σημος - 2 さっしば A | ーピーコーラード | イ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ – ΟΔΗΓΙΑΙ (=

α'-Με τάς έως έδω άσκήσεις οί μαθηταί είναι έτοιμοι, όπως είσαχθοῦν εἰς τὸν ἔχοντα βάσιν Νη ἦχον πλάγιον τοῦ Τετάρτου.

Β'-Δύνανται διὰ τοθτο νὰ σταματήσουν έδω καὶ νὰ ἀρχίσουν τὴν ἐκμάθησιν των ἐκκλησιαστικών μελών τοῦ πλαγίου Δ' , τὰ ὁποῖα ἔχουν $\cdot$ ληφθή έκ τοῦ 'Αναστασιματαρίου ΙΩΑΝΝΟΥ καὶ παρατίθενται είς τὴν σελ. 38.

γ'--Αί ἀκολουθοῦσαι ἀσκήσεις μὲ βάσιν τὸν φθόγγον Πα ὡς καὶ αί λοιπαί, δύνανται νὰ μὴ συνεχισθοῦν ἀμέσως εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, άλλὰ νὰ προηγούνται τῆς ἐκτελέσεως τῶν μελῶν ἐκάστου ἤχου εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν, ώς προετοιμασία τρόπον τινά τοθ ήχου. Δύνανται όμως καὶ νὰ διδαχθούν έδω κατά τὴν κρίσιν τοῦ διδάσκοντος.

$A\Sigma KH\Sigma EI\Sigma$

1. Μὲ βάσιν τὸν φθόγγον Πα 🤛

Έχουν σκοπόν νὰ προετοιμάσουν τοὺς μαθητάς καὶ εἰσαγάγουν αὐτούς είς τούς διατονικούς ήχους τούς έχοντας βάσιν τόν φθόγγον Πα (Α΄ καὶ Πλάγ, τοῦ Α΄).

Ρυθ. 2σημος 108・ # ラットーーーーーーーーーー ショーしつしつニュ

* Το ἄνωθεν τοῦ πρώτου ἴσου τιθέμενον σημεῖον 🙃 όνομάζεται σημεῖον έπεκτάσεως ή κορωνα. Παρατείνει την φωνην πέραν τοῦ καθορισμένου χρόνου κατά την κρίσιν του έκτελεστου.

Ρυθμ. 4σημος

Ρυθ. 4σημος Μ. έλλιπές

Ρυθ. 4σημος Μ. έλλιπές

-36-

2. Μὲ βάσιν τὸν φθόγγον Κε

Έχουν σκοπόν νὰ προετοιμάσουν τοὺς μαθητὰς διὰ τὰ ἔχοντα βάσιν Κε σύντομα Εἰρμολογικὰ μέλη τοῦ Πλαγίου Α΄ ἤχου.

Ρυθ. 2σημος

Ρυθ. 2σημος Μ. έλλιπές

3. Μὲ βάσιν τὸν φθόγγον Βου

Έχουν σκοπόν νὰ προετοιμάσουν καὶ εἰσαγάγουν τοὺς μαθητάς εἰς τὸν ἔχοντα βάσιν Βου Τέταρτον εἰρμολογικὸν ἦχον (Λέγετον).

Ρυθ. 2σημος

ع احداد احداد احداد الماري المراجعة الم 4. Μὲ βάσιν τὸν φθόγγον Γα 🤛 Εχουν σκοπόν να προετοιμάσουν και είσαγάγουν τούς μαθητάς είς τούς ξχουντας βάσιν Γα έναρμονίους ήχους Τρίτον και Βαρύν. 118 m 0 Ρυθ. 2σημος 0 さんしょ しょう しっこー ふった こして 一一一一一一一一一一一一一一一一

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

Εἰς ἐφαρμογὴν τῶν Μελῳδικῶν ᾿Ασκήσεων παρατίθενται κατωτέρω μέλη τινὰ ἐκ τῶν τεσσάρων διατονικῶν ἤχων (Α΄, Δ΄, πλ. Α΄ καὶ πλ. Δ΄) καὶ τῶν δύο ἐναρμονίων (Γ΄ καὶ Βαρέος), ἄτινα ἔχουν ληφθῆ ἐκ τοῦ ᾿Αναστασιματαρίου Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου (ἔκδοσις Ἰωάννου Πρωτοψάλτου).

Μὲ αὐτὰ συμπληροῦται ἡ διδακτέα ὕλη όλοκλήρου τῆς Α΄ τάξεως. 'Επομένως τὸ ἀνὰ χεῖρας βιβλίον ἐπέχει θέσιν διδακτικοῦ βιβλίου δι' όλόκληρον τὴν Α΄ τάξιν Πενταετοῦς Βυζαντινῆς Σχολῆς τοῦ 'Ωδείου, καὶ συνεπῶς δὲν παρίσταται ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιήσουν οἱ μαθηταὶ ἔτερον τοιοῦτον.

Όλα τά ἀκολουθοῦντα μέλη θά χωρισθοῦν ἐπὶ τῆ βάσει δισήμου ῥυθμοῦ, θὰ μετρηθοῦν δηλαδή μὲ μέτρον 2 χρόνων ἢ κινήσεων. Θὰ σημειοῦνται μόνον αὶ τυχὸν ὑπάρχουσαι ἐξαιρέσεις τρισήμων καὶ τετρασήμων, αὶ ὁποῖαι καθίστανται ἀναγκαῖαι λόγω τοῦ τονικοῦ συθμοῦ τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς (βλέπε Θεωρητ. Ί. Μ. σελ. 29 § 2-6 ἐναλλαγὴ ρυθμοῦ).

ΗΧΟΣ ΠΛΑΓΙΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

*Hxos À Ä Nn 9 ο τη τος μου ο εχ θροος με πει ρα ζει ταις シニンシン+ へ クンーーー+ イーンソンリ+ー y η δο ναις φλε γειμε ε γω δε πε ποι θως εν σοι Κυρι που μαι του τον ሌ 9 καρ δι α μου τω φο βω σου σκε πε σθω τα πει νο φρο ひっちに+1ぐっついでっちょ ヘーニッナーの " 0 νου ου ου σα μη υ ψω θει εισα α πο πε ση ルーシール πα νοι κτιρ μων

νου ηλθες ε πι θα νατον η ζω η η η α θα να τος οξ προς

Ŋ

Ø

40 - $\frac{3}{100}$ τους εν σκο τει το φως το αλη θι νον προς τους πε σον τας η πα αν των Α να στα σις ο φω τι σμος και ο Σω τη ηρ η μων δο ο ξα α σοι

ΗΧΟΣ ΠΡΩΤΟΣ 🥃

*Ηχος Ϋ Πα

 $\theta_ε$ ος Κυρι ος και ε πε φανεν η μιν $\ddot{\alpha}$ ευ λο γη με νος ο ερ χο με νος εν ο νο μα τι Κυ ρι ου Εν τω θλι βε σθαι με ει σα κου σονμουτων ο δυ νω ων Κυ ρι ε σοι κρα ζω q Είς τα ορη των σων υψω σας με νο μων δί α ρε ταις εκ シュナーシュートションへ一二次 λαμπρυνον ο Θε ος ι να υ μνω σε Ε πι τοις ει ρη κο σί μοι ο δευ σωμεν εις τας αυ λα ας του Κυ ρι ι ου ἢ ευ φραν θη μουτο πνευμασυγ χαι ρει η καρ δι α 9 Σου η τρο παι ου χος δε ξι α δίθε ο πρε πως εν ι σχυ ι δε

δο ξα σται η αυ τη γαρ α θα να τεως παν σθε νης υ πε ναν τι ους ε θραυσες τοις Ι σρα η λι ταις ο δον βυ θου καινουρ γη η الم م حيد لا Υ μνου μεν σου Χρι στε ε το σω τη η ρι ον πα α θος δί και δο ξα ζο μεν σου την Α να α στα α σιν Δ ο ξα σοι τω δει ξαν τι το φως δο ξα εν υ ψι ι ότοις Θ ε ω $\ddot{\alpha}$ και 9 ε πι γής ει ρη η νη εν αν θρω ποις ευδο κι α 二十二、一つっちっしっ一二人 いっ 0 Τω πα θει σου Χρι στε παθων η λευ θε ρω θη μεν ή και τη α να στα σει σου εκ φθο ρας ε λυ τρω θη μεν Κυ ρι ε y δο οξα α σοι q

ΗΧΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ 🥃

Ήχος χ > ~ κ τος

Εκ νε ο τη τος μου πολ λα πο λε μει με πα α θη
αλλ αυ τος αν τιλα βου και σω σον Σω τηρ μου

Εκ κε κρα ξα σοι Κυ ρι ε θερ μως εκ βα α θους ψυ χης μου α κα μοι γε νε σθω προς υ πα κο ην τα θει ει どっつじょうご 8 α σου ω ωτα Η καρ δι αμουπρος σε Λο γευψωθη τω και ου δεν θελ ξει με των του κο ο σμου τερ πνων προς χα μαι ζη λι αν λ シーニージューションコーニーショ Θ α λα ασ σης το ε ρυθραι ον πε λα γος α βρο χοις ι χνε σινλ ο πα λαι ος πε ζευ σας Ισρα ηλ Σταυ ρο τυ ποις Μω σεωςχερ ーー トンディート クデャクィーーシャ Την τι μιω τε ραν των Χε ρου βιμ και εν δο ξο τε ραν α συγ κρι τως των Σ ε ρα φιμ $\overset{6}{\times}$ την α δι α $\phi\theta$ 0 ο ジャラーしょうの一些によりになるーーでの+ ρως Θε ον λογον τε κου σαν την ον τως Θείο το κον 522-22 6% σε με γα λυ νο μεν ラーーショハーー ショーーションニー ニーニー Ο σταυ ρον υ πο μει νας και θα να τον και α να στας εκ των νε κρον παν το δυ να με Κυ ρι ε $\frac{8}{10}$ δο ξα ζο μεν σου την Α $\frac{6}{10}$ δο ξα ζο μεν σου την Α $\frac{6}{10}$ να στα σιν $\frac{6}{10}$ Κυ ρι ε α νελ θων εν τω Σταυ ρω την προ γο νι κην η μων κα τα α ραν ε ξη λει ψας $\frac{6}{10}$ και κα τελ θων εν τω Α δη τους απ αι ω νος δε σμιους η λευ θε ρω σας $\frac{6}{10}$ α φθαρ σι αν δω ρου με νος των αν θρωπων τω γε νει $\frac{6}{10}$ δι α του το υμνουντες δο ζα ζο ο μεν $\frac{1}{10}$ την ζω ο ποι ον και σω τη ρι ον σου ε γερ σιν $\frac{6}{10}$

ΗΧΟΣ ΠΛΑΓΙΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ 🥃

τηχος λ η Πα Κε

Εν τω θλι βε σθαι με δαβι τι κως α δω σοι Σω τη ηρ μου ή ρυ σαι μου την ψυ χην εκ γλω ωσσηςδο λι ι ι ι ας ή ξεις τα ο ρη ψυ χη αρ θω μεν δευ ρο ε κει ει σε τη ο θενβο η η θει α η κει η ξεις τας αυ λας προσ βω μεν Κυ

を っっ こっこう つっちっかーー !! ひっち ρι ι ου Ϋ χα ρας πολ λης πλησθεις ευχας α να πε ε ε ε πω ادد ساسده د درشاد ساسداد در ππονκαι α να βα τηνεις θα λασσαν ε ρυ θραν ο συντριβων πο ニー・セークンニンシューニーシュ λε εμους εν υ ψηλωβρα χι ο νι Χριστος ε ξε· τι ναξεν ή Ι σραηλ δε ε σω σε ε πι νι κι ον υ μνον α δο ον ن ك 一、のにて一一には+ココーにコンデンジ ω 11 και ε πι γης ει ρη η νη εν αν θρω ποις ευδο κι ια ή

0

9

ΗΧΟΣ ΤΡΙΤΟΣ 🤛

*Ηχος ጎή Γα

Την αιχ μα λω σι αν Σι ων συ εξ ει λου εκ Βα βυ λω ω νος η κα με εκ των πα θων προς ζω ην ελ κυ σον Λο γε

Ε αν μοι Κυ ρι ος οι κο δο μη σει οι κον των

πι στεισω ζο με νον . Ε ρι νον σρι καθ ε κα στην προσ φε ρει ει

Ο τω πα θει σου Χρι στε α μαυ ρω ω σας τον Η λι ι ον Ε και δρυ νας τα συμ παν τα Ε προσδεξαι η μων τον ε σπε ρι νον υ μνον φι λα αν θρω ω πε

ΗΧΟΣ ΒΑΡΥΣ 📒

Ήχος 🧓 Γα

Την αιχ μα λω σι αν Σι ων εκ πλα νης ε πι στρε ε ψας κα με Σω τηρ ζω ω σον ε ξαι ρων δου λο πα θει ει ας τη μα την κο πι ω ω μεν τη πλην γαρ αυ του ου πρα α ξις ου λο ο γος τε λει ει ται το Δο ο δους ζω ης ευ ρο ον τες τη

νυν και α ει μα κα ρι ουν ται δο ξη α κη ρα α τω Α νε στη Χρι στο ος εκ νε κρων λυ σας θα να του τα δε σμα ευ αγ γε λι ι ζου ου γη χα ραν με γα α λην λλ αι νει ει τεου ρα νοι Θεου την δο ο ξαν 77 Α να στα σιν Χρι στουθε α σα με νοι ή προ σκυ νη σω μεν Α γι ον Κυ υ ρι ον Ι η σουν τον μο νον α να - - - - - V μα αρ τη η τον 27 Α νε στης εκ του τα φου Σω τηρ του κο ο σμουλλκαι συ νη ントートーー・ γει ρας τους αν θρω πους συντη σαρ κι σου Κυ ρι ε δο ο ξα α σοι

